

Działność Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2006 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 października 2007 r. w sprawie sprawozdania rocznego dotyczącego działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2006 r. (2007/2131(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie roczne dotyczące działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2006 r.,
 - uwzględniając art. 195, 230 i 232 traktatu WE,
 - uwzględniając art. 43 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego 94/262/EWWiS, WE, Euratom z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich¹,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 września 2001 r. zmieniającą art. 3 przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich²,
 - uwzględniając porozumienie ramowe w sprawie współpracy zawarte między Parlamentem Europejskim a Rzecznikiem Praw Obywatelskich w dniu 15 marca 2006 r., które weszło w życie 1 kwietnia 2006 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 października 2005 "Uprawnienia w zakresie przyjmowania i przekazywania komunikatów do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz upoważniania urzędników służby cywilnej do występowania przed Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich" (SEC(2005)1227),
 - uwzględniając pismo z 11 lipca 2006 r., skierowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich do przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i mające na celu rozpoczęcie procedury przeglądu statutu Rzecznika Praw Obywatelskich,
 - uwzględniając art. 195 ust. 2 zdanie drugie i trzecie Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Petycji (A6-0301/2007),
- A. mając na uwadze, że sprawozdanie roczne Rzecznika z 2006 r. zostało oficjalnie przedstawione przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego w dniu 12 marca 2007 r., zaś w dniu 2 maja 2007 r. Rzecznik, Nikiforos Diamandouros, przedstawił w Strasburgu swoje sprawozdanie Komisji Petycji,

¹ Dz.U. L 113 z 4.5.1994, str. 15. Decyzja zmieniona decyzją 2002/262/WE, EWWiS, Euratom (Dz.U. L 92 z 9.4.2002, str. 13).

² Dz.U. C 72 z 21.3.2002, str. 336.

- B. mając na uwadze, że art. 41 Karty Praw Podstawowych stanowi, że „każda osoba ma prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia jej sprawy w rozsądnym terminie przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii”,
- C. mając na uwadze, że art. 195 ust. 1 Traktatu WE oraz art. 43 Karty Praw Podstawowych stanowi, że „każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo zwracać się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w przypadkach niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe”,
- D. mając na uwadze, że w kontekście rozwoju w Europie demokracji uczestniczącej i lepszego przedstawienia Unii Europejskiej jej obywatelom, rzeczą ważną jest, by otrzymywali oni od instytucji i organów europejskich szybkie i rzeczowe odpowiedzi na swoje pytania, skargi i petycje, oraz mając na uwadze, że rzeczą ważną jest, by instytucje te i organy dysponowały niezbędnymi środkami budżetowymi i personalnymi zapewniającymi, że obywatele otrzymają te szybkie i rzeczowe odpowiedzi,
- E. mając na uwadze, że pomimo iż od przyjęcia rezolucji z dnia 6 września 2001 r., w której Parlament zatwierdził kodeks dobrego postępowania administracyjnego Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, upłynęła cała kadencja Parlamentu, a obecnie minęła już połowa następnej kadencji, zaś inne główne instytucje Unii dotychczas nie spełniły pilnego żądania Parlamentu dostosowania swoich praktyk do przepisów tego kodeksu,
- F. mając na uwadze, że w roku 2006 pomimo dużej liczby skarg pozostającej na osiągniętym w roku 2004 wysokim poziomie ponad trzy czwarte z nich wykraczało poza kompetencje Rzecznika Praw Obywatelskich, gdyż nie dotyczyły one instytucji ani organów wspólnotowych,
- G. mając na uwadze, że w 95 przypadkach (26% przypadków zbadanych) Rzecznik Praw Obywatelskich nie stwierdził niewłaściwego administrowania,
- H. mając na uwadze, że działalność rzecznika i Komisji Petycji muszą z zasady pozostać rozdzielone, a w celu uniknięcia konfliktów dotyczących praw każdego z nich powinny one obejmować wzajemne informowanie się o wynikach postępowań,
- I. mając na uwadze, że w 2006 r. było znacznie mniej przypadków niewłaściwego administrowania, w których znaleziono polubowne rozwiązanie, a jednocześnie w równie zaskakujący sposób wzrosła liczba dochodzeń zakończonych krytycznymi uwagami, natomiast instytucje w mniejszym stopniu akceptowały projekty zaleceń Rzecznika Praw Obywatelskich,
- J. mając na uwadze, że ani krytyczne uwagi w decyzjach dotyczących zamknięcia spraw związanych z niewłaściwym administrowaniem, w których nie dało się znaleźć rozwiązania, ani zalecenia czy specjalne sprawozdania Rzecznika Praw Obywatelskich nie mają charakteru wiążącego, ponieważ jego uprawnienia nie obejmują bezpośredniego rozwiązywania problemów niewłaściwego administrowania, lecz mają służyć jako zachęta do samoregulacji dla instytucji i organów Unii Europejskiej,
- K. mając na uwadze, że ostatecznym środkiem, którym dysponuje Rzecznik Praw

Obywatelskich w przypadku odmowy ze strony instytucji zastosowania się do jego zaleceń, jest przedłożenie Parlamentowi specjalnego sprawozdania,

- L. mając na uwadze, że od wejścia w życie Traktatu Nicejskiego Parlament na równi z państwami członkowskimi, Radą i Komisją ma prawo składania skarg w Trybunale Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich na brak kompetencji, naruszenie ważnych wymogów proceduralnych, naruszenie Traktatu WE, lub prawa związanego z jego stosowaniem, albo nadużycie władzy,
- M. mając na uwadze, że w 2006 r. Rzecznik Praw Obywatelskich, przedkładając Parlamentowi dwa specjalne sprawozdania³ po odrzuceniu odpowiedniego projektu zalecenia przez Radę i Komisję, nader roztropnie korzystał ze swoich uprawnień,
- N. mając na uwadze, że nowe podejście Rzecznika Praw Obywatelskich do Komisji, które polega na promowaniu kultury służby jako integralnego elementu dobrych praktyk administracyjnych oraz najważniejszego sposobu zmiany niewłaściwych działań lub niewłaściwego zachowania na odpowiednie, musi być realizowane oddolnie w oparciu o konsensus,
- O. mając na uwadze, że krytyczne uwagi zgłoszone przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z 41 przypadkami złego administrowania zawartymi w jego sprawozdaniu za 2006 r. (krytyczne uwagi, projekty zaleceń i specjalne sprawozdania) mogą w przyszłości pozwolić uniknąć powtórzenia błędów i złego funkcjonowania, jeśli instytucje i inne organy UE podejmą i wprowadzą odpowiednie kroki,
- P. mając na uwadze, że dobrowolna współpraca podjęta przez Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich od ponad dziesięciu lat funkcjonuje jako elastyczny system wymiany informacji i najlepszych praktyk oraz kierowania skarg do rzeczników lub podobnych organów mogących najskuteczniej udzielić pomocy,
- Q. mając na uwadze, że rola Rzecznika Praw Obywatelskich, polegająca na ochronie obywateli europejskich, nabrała wyrazistości w ciągu ponad dziesięciu lat od chwili utworzenia tego urzędu, a to dzięki niezależności Rzecznika Praw Obywatelskich i demokratycznej kontroli sprawowanej przez Parlament Europejski w odniesieniu do przejrzystości podejmowanych przezeń działań,
- R. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich oświadczył, iż wykorzysta swe uprawnienia rozpoczynania dochodzeń z inicjatywy własnej w przypadku skarg obywateli państw trzecich niezamieszkałych na terenie UE, które w innych przypadkach objęte byłyby jego mandatem,
- S. mając na uwadze, że dnia 30 listopada 2006 r. Rzecznik Praw Obywatelskich i Pełnomocnik ds. Ochrony Danych podpisali porozumienie w sprawie współpracy i warunków wykonywania swych obowiązków,

³ Sprawozdanie specjalne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Parlamentu Europejskiego w nawiązaniu do zalecenia wstępnego dla Rady Unii Europejskiej w skardze 1487/2005/GG oraz sprawozdanie specjalne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Parlamentu Europejskiego w nawiązaniu do zalecenia wstępnego dla Komisji w skardze 289/2005/(WP)/G.

- T. mając na uwadze, że jedną z podstawowych zasad integracji europejskiej jest demokratyczna równość wszystkich obywateli Europy, pozbawiona wszelkich przejawów dyskryminacji z powodu narodowości lub języka oraz że wciąż nadchodzą liczne skargi od obywateli, stowarzyszeń lub przedsiębiorstw, które nie otrzymały żądanych informacji w swoim własnym języku w związku z przetargiem wspólnotowym lub procedurami dotyczącymi konkurencji,
- U. mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich w lipcu 2006 r. ponownie zwrócił się o dokonanie przeglądu własnego statutu oraz że część z jego wniosków dotyczących poprawki do art. 3 statutu została już przyjęta przez Parlament Europejski na podstawie ww. rezolucji w dniu 6 września 2001 r.,
1. zatwierdza sprawozdanie roczne za 2006 r., przedstawione przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, a także jego formę, która łączy podsumowanie rocznej działalności z analizą tematyczną decyzji Rzecznika Praw Obywatelskich i problemów poruszanych na różnych etapach procedury; wzywa jednak Rzecznika Praw Obywatelskich do wprowadzenia zmian technicznych ułatwiających czytanie różnych rozdziałów, a zwłaszcza do takiego przedstawiania danych statystycznych, aby były one lepiej zrozumiałe, takich jak tabele statystyczne i streszczenia części analitycznej;
 2. wzywa do przyznania wszystkim instytucjom i organom europejskim niezbędnych środków budżetowych i personalnych, aby zapewnić, że obywatele otrzymają szybkie i rzeczowe odpowiedzi na swoje pytania, skargi i petycje;
 3. uważa, że Rzecznik Praw Obywatelskich w dalszym ciągu sprawuje swoją funkcję w sposób wyważony i energiczny, zarówno jeżeli chodzi o badanie i rozpatrywanie skarg, jak i o prowadzenie i finalizowanie dochodzeń, a także w odniesieniu do utrzymywania konstruktywnych relacji z instytucjami i organami Unii Europejskiej oraz zachęcania obywateli do korzystania ze swoich praw związanych z tymi instytucjami i organami;
 4. zachęca Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich do kontynuacji wysiłków i skutecznej oraz elastycznej promocji swej działalności, aby w oczach obywateli stał się gwarantem dobrego administrowania instytucji wspólnotowych;
 5. podkreśla, że podstawowym celem wszelkich interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich jest dążenie do polubownych rozwiązań problemów zaistniałych w relacji skarżącego z instytucją oraz zapobieżenie sporowi na drodze sądowej;
 6. zgadza się, że pojęcie „niewłaściwego administrowania wspólnotowego” powinno być szeroko interpretowane, tak aby obejmowało nie tylko bezprawne działania administracyjne lub wykroczenia przeciwko obowiązującym przepisom prawa czy zasadom, ale również, na przykład, przypadki, w których organy administracji dopuściły się niedbalstwa, niestaranności lub doprowadziły do braku przejrzystości, albo uchybiły innym zasadom dobrego administrowania;
 7. zachęca Rzecznika Praw Obywatelskich do dalszego promowania rzeczywistej kultury służby jako integralnego elementu dobrych praktyk administracyjnych, w celu zagwarantowania, aby administracja publiczna Unii Europejskiej była otwarta i gotowa do dialogu z opinią publiczną za pośrednictwem swoich służb oraz do przyznawania się do błędów i przeproszania za nie, a także do poszukiwania rozwiązań satysfakcjonujących skarżących;

8. uważa, że nie wystarczy przyjęcie odrębnych kodeksów dobrych praktyk administracyjnych przez kilka pozostałych instytucji i organów Wspólnoty, głównie przez Komisję i Radę: w przypadku Komisji – kodeks z dnia 13 września 2000 r. obejmujący relacje jej pracowników z opinią publiczną, a w przypadku Rady – kodeks z dnia 25 czerwca 2001 r. regulujący kontakty służbowe jej pracowników ze społeczeństwem;
9. domaga się, aby Europejski kodeks dobrych praktyk administracyjnych, zaproponowany przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i zatwierdzony przez Parlament Europejski w dniu 6 września 2001 r., obejmował pracowników wszystkich instytucji i organów wspólnotowych oraz – w przeciwieństwie do innych kodeksów – był regularnie aktualizowany i publikowany na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich;
10. podkreśla, że Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 11 marca 2002 r., skierowanym do przewodniczącego Parlamentu i opublikowanym na własnej stronie internetowej, wyjaśnił zasady skuteczności kodeksu *erga omnes*; uważa wobec tego, że żaden inny kodeks, którego zastosowanie jest bardziej ograniczone, nie może zastąpić „europejskiego” kodeksu postępowania lub odbiegać od niego;
11. wzywa wszystkie instytucje do konstruktywnej współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich na wszystkich etapach procedury, stosowania się do rozwiązań polubownych, wdrażania jego praktycznych uwag i stosowania jego projektów zaleceń;
12. zachęca Rzecznika Praw Obywatelskich do sporządzania co roku listy najlepszych praktyk administracyjnych oraz takich, które nie są zgodne z jego decyzjami, a także do przedkładania analizy skutków jego krytycznych komentarzy;
13. wzywa wszystkich, których dotyczą krytyczne uwagi, do stosowania się do nich i brania ich pod uwagę w przyszłości, aby uniknąć wszelkich przypadków braku spójności między oficjalnymi deklaracjami a działaniami administracyjnymi lub brakiem takich działań;
14. przypomina wszystkim instytucjom i organom Wspólnoty o ich obowiązkach wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1049/2001 z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji⁴, które należy skutecznie stosować, również w celu zagwarantowania wiarygodności proponowanej rewizji tego rozporządzenia, którą się w chwili obecnej bierze pod uwagę, a także o ich obowiązkach wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych⁵;
15. ponownie wzywa Komisję do należytego korzystania z uprawnień dyskrecyjnych w celu wszczynania postępowań w sprawie naruszenia przepisów prawa, zgodnie z art. 226 traktatu WE, lub zaproponowania sankcji, zgodnie z art. 228 traktatu WE, dbając jednocześnie o to, aby unikać opóźnień lub nieuzasadnionego niepodejmowania szybkich działań, gdyż jest to niezgodne z uprawnieniami Komisji w zakresie nadzorowania stosowania prawa wspólnotowego;

⁴ Dz.U. L 145 z 31.5.2001, str. 43

⁵ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, str. 31. Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

16. jest zdania, że jeżeli instytucja odmawia zastosowania się do zalecenia zawartego w specjalnym sprawozdaniu Rzecznika Praw Obywatelskich, mimo że zostało ono przyjęte przez Parlament Europejski, Parlament mógłby wykorzystać swe prawo do podjęcia kroków prawnych przed Trybunałem Sprawiedliwości w przypadku uchybienia, którego dotyczyło to sprawozdanie;
17. wzywa wszystkie instytucje i organy Wspólnoty, a także stałe przedstawicielstwa państw członkowskich, do współpracy w interesie przejrzystości i przestrzegania zasad dobrej administracji zawartych w tym sprawozdaniu oraz do nieprzenoszenia własnej odpowiedzialności na silne organy centralne, takie jak prezydencja Rady lub Rada Zarządzająca Szkoł Europejskich, nad którymi Rzecznikowi Praw Obywatelskich trudno byłoby sprawować kontrolę;
18. wzywa Europejskie Biuro Doboru Kadr do skutecznego i pełnego przestrzegania zasad i ustalonych praktyk w zakresie otwartości i przejrzystości procedur konkursowych, zwłaszcza jeżeli chodzi o dostęp kandydatów do informacji dotyczących poprawy ich testów, aby położyć kres dyskryminacji ze względu na język i aby EPSO nie unikało własnej odpowiedzialności poprzez odwoływanie się do decyzji podjętych przez komisje selekcyjne;
19. z dużym zadowoleniem przyjmuje deklarację Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich zajęcia się działalnością kredytową Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) poza granicami UE przy wykorzystaniu swych uprawnień do przeprowadzania dochodzeń z inicjatywy własnej i zauważa, że Rzecznik Praw Obywatelskich będzie musiał dokonać oceny swych wewnętrznych możliwości i zapewnić zdolność zajęcia się skargami w tym zakresie;
20. zaleca Rzecznikowi Praw Obywatelskich podpisanie porozumienia z EBI dotyczącego szczegółów współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie jego prawa do badania skarg dotyczących przypadków złego administrowania działań EBI i jest zdania, że EBI powinien aktywnie informować obywateli, których dotyczą projekty przezeń finansowane, o możliwości kierowania do Rzecznika Praw Obywatelskich skarg, w tym obywateli państw trzecich niezamieszkałych na terenie UE;
21. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Rzecznik Praw Obywatelskich może prowadzić dochodzenia w sprawie postępowania organów działających w ramach trzeciego filaru Unii Europejskiej;
22. odnotowuje, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawił dwa sprawozdania specjalne, z których jedno osiągnęło już swój zamierzony cel, a drugie zostanie rozpatrzone przez Parlament; popiera w tym kontekście wnioski wyciągnięte przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i skierowane do Rady dotyczące wprowadzenia spójnych reguł stosowania języków przez prezydencje Rady oraz potrzeby wyjaśnienia instytucjonalnego statusu prezydencji jako części Rady;
23. z zadowoleniem przyjąłby zacieśnienie wewnętrznych procedur parlamentarnych w celu zapewnienia w przyszłości szybszego rozpatrywania przez Komisję Petycji Parlamentu sprawozdań rocznych Rzecznika Praw Obywatelskich;
24. wzywa Rzecznika Praw Obywatelskich do przedstawienia Parlamentowi wniosków, które jego zdaniem przyczynią się do usprawnienia wymiany informacji między odpowiednimi

służbami obydwu instytucji i wzmocnią współpracę w ramach określonych w art. 1 ramowego porozumienia o współpracy z dnia 15 marca 2006 r., ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji, technologii informacyjnej i działów tłumaczeń.;

25. wyraża swoje zadowolenie z konstruktywnych relacji utrzymywanych z parlamentarną Komisją Petycji, zarówno w odniesieniu do uczestnictwa Rzecznika Praw Obywatelskich w posiedzeniach komisji jak i wzajemnego poszanowania kompetencji i uprawnień; wzywa wobec tego Rzecznika Praw Obywatelskich do szybkiego przekazania Komisji Petycji swojego stanowiska dotyczącego najważniejszych dochodzeń, które sam rozpoczął, aby osiągnąć pożyteczne synergie;
26. potwierdza swoją przychylną opinię z 2001 r. dotyczącą wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie zmian w statucie Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczących dostępu do dokumentów i przesłuchiwanie świadków, wyrażając swoje poparcie dla zasady, że proponowane później zmiany będą miały na celu jaśniejsze określenie uprawnień Rzecznika Praw Obywatelskich w obliczu coraz większych wymagań wobec niego i sprawowanego przezeń urzędu, a także ze względu na fakt, iż w praktyce główne instytucje europejskie przyjęły już większość z nich;
27. podkreśla, że zmiany te nie powinny mieć wpływu na podstawę i charakter roli Rzecznika Praw Obywatelskich jako strażnika interesów obywateli w stosunku do administracji publicznej Unii Europejskiej;
28. dostrzega wartościowy wkład europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady pomocniczości, w umożliwienie pozasądowego rozstrzygnięcia sporów;
29. zachęca do wzajemnych konsultacji w ramach europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich między Rzecznikiem Praw Obywatelskich i Komisją Petycji w celu rozwiązywania kwestii, które już rozpatrzono w ramach petycji;
30. z zadowoleniem przyjmuje rosnący wkład mediów w publikowanie prac Rzecznika Praw Obywatelskich i pochwała przyjętą przez niego strategię komunikacyjną przyjętą przez Rzecznika Praw Obywatelskich, wykorzystującą różne środki informowania obywateli i oddziaływania na świadomość opinii publicznej, które w perspektywie długoterminowej, umożliwiając określenie wielu różnych form dialogu mającego na celu przybliżenie obywatelom instytucji i organów Unii Europejskiej, powinny w większym stopniu uświadomić obywatelom ich prawa oraz kompetencje Wspólnoty, jak również lepiej zrozumieć zakres uprawnień Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich;
31. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz ich rzecznikom praw obywatelskich lub odpowiadającym im organom.